

Det, vi så må være optaget af, er, hvordan kommunerne bliver omkostningsbevidste, og der tror jeg da, at det, at vi har frie skoler, har været en vældig parameter for at gøre kommunerne mere omkostningsbevidste. Jeg tror, der er andre instrumenter, man kan tage i brug for at fremme omkostningsbevidstheden og effektiviteten.

Kim Behnke (FRI):

I Frihed 2000 har vi fulgt debatten om brugerbetaling med interesse, for en af de interessante iagttagelser, man har kunnet gøre de senere år, er, at hvor brugerbetaling før var et liberalt synspunkt, der havde til formål at reducere borgernes efterspørgsel på forskellige velfærdsydelser, ja, så er brugerbetaling i stigende grad gået over til at være noget, som socialdemokrater argumenterer for.

Det liberale synspunkt er, at brugerbetaling skal udløse tilsvarende skattelettelser, hvorimod socialdemokraterne har en tendens til at bruge brugerbetalingen som en ekstra beskatningsindtægt. Ser man på partiet Venstre, så gjorde dets formand, hr. Anders Fogh Rasmussen, op i april 1998 ved at sige stop for yderligere brugerbetaling, hvorimod den socialdemokratiske politiske ordfører, hr. Buksti, i Aktuelt i juli 1998 havde det modsatte synspunkt, nemlig at nu skulle der fuld tryk på brugerbetalingen, for man manglede simpelt hen penge til at finansiere den offentlige sektor.

Der har været kraftige stigninger de seneste år. For 1988-97 har der været en stigning fra 24 mia. kr. til 37 mia. kr. i brugerbetalingen. Det har ikke desto mindre været en brugerbetaling, som er lagt oven i de indtægter, der var der i forvejen, og kigger man på den måde, de offentlige kasser bogfører brugerbetalingen på, ja, så bliver den ofte bogført som en negativ udgift frem for en egentlig indtægt.

Det er også interessant at se, at det største område er de såkaldte velfærdsydelser, børnepasning og ældreservice, som udgjorde 12,3 mia. kr. ud af de 37 mia. kr., mens sådan et område, som vi synes er mest oplagt til brugerbetaling, nemlig kulturområdet, ligger i bunden med sølle 1,7 mia. kr. Brugerbetalingen udløser automatisk skævvridning, hvis brugerbetalingen ikke efterfølges af tilsvarende skattelettelser.

Når Viborg Kommune på et tidspunkt overvejede at fjerne den gratis hjemmehjælp for 250 ældre, ja, så var det brugerbetaling. I den for-

bindelse var det interessant at se, at finansministerens reaktion der tilbage i august 1998 var, at regeringen da godt kunne støtte, hvis det var de rigeste ældre, der selv skulle til at betale for deres rengøring.

Vi har konstateret, at fem steder i landet har private måttet købe hjerteambulancer, for selv om vi betaler verdens højeste skatter, så var der ikke penge til det over skatterne. Det er også brugerbetaling.

Det er også brugerbetaling, når en kommune som Århus Kommune går ud og fordobler kvadratmeterprisen for de handlende, den såkaldte gågadeafgift bliver lige pludselig fordoblet, fordi der mangler penge. Eller de kommuner, der overtager P-vagten og så ellers selv afgør, i hvilke gader man skal betale parkeringsafgift. Det er også brugerbetaling, som man lige pludselig får oven i de skatter, man betaler i forvejen.

Mest bekymrede blev vi dog, da vi læste den aftale mellem regeringen og Kommunernes Landsforening fra juni 1998, for det var jo i den aftale, at man lancerede brugerbetaling bl.a. på børnepasningsområdet. Man kaldte det »mere fleksible betalingsystemer«, og man gjorde opmærksom på i den aftale, at der ikke længere var brug for at komme med så mange henstillinger, hvis man fandt på nye former for brugerbetaling.

Vi kunne på daværende tidspunkt i Finansudvalget få at vide, at man havde planer om, at der skulle udarbejdes en liste over muligheder for øget egenbetaling, men man gjorde så med det samme opmærksom på, at kulturområdet – f.eks. bibliotekerne – jo da så sandelig ikke kunne blive en del af den egenbetaling. Det er ellers et af de steder, vi synes, der er de mest velegnede. F.eks. har man på bibliotekerne i Rotterdam et 150-kroners-medlemskab, plus man skal betale afgift, hvis man låner musik, video, cd-rom osv., og de tjener faktisk 18 pct. af deres udgifter hjem på den konto.

I det hele taget er kulturområdet efter vores mening meget velegnet til øget brugerbetaling, men derudover er der områder som offentlig transport og forskellige former for erhvervs-service, hvor man sagtens kan have brugerbetaling. Men betingelsen må være, at den brugerbetaling ikke kommer oven i de eksisterende offentlige indtægter, men kommer til at blive afløst af skattelettelser.

Når man ser, at vores nuværende finansminister offentligt udtaler, at brugerbetaling kan